

T.C.
YARGITAY

9. Hukuk Dairesi

Esas No: 2014/15064

Karar No: 2015/31360

Karar Tarihi: 05-11-2015

İŞÇİ ALACAKLARI DAVASI - DAVACININ MUVAZZAF ASKERLİK NEDENİ İLE İŞTEN AYRILDIĞI - İŞVERENİN KIDEM TAZMİNATINI ÖDEMEMEK İSTEMESİNİN İYİ NİYET VE HAKKANİYET KURALLARI İLE BAĞDAŞMAYACAĞI - HÜKMÜN ONANMASI

ÖZET: Davacının işten ayrılması sırasında askerlik sevk belgesini işverene sunmuş olması ile bu iradesini ortaya koyduğu, yani davacının muvazzaf askerlik nedeni ile işten ayrıldığı açıktır. Ancak sonradan değişen durum nedeni ile bu haktan faydalanmak istemesi ve işverenin ise kıdem tazminatını ödememek istemesi iyi niyet ve hakkaniyet kuralları ile bağdaşmaz. Dosya hesap bilirkişisine tevdi edilmiş ve ... tarihli rapor hüküm kurmaya yeterli ve elverişli kabul edilerek dosya içerisindeki tüm belgeler birlikte değerlendirilerek aşağıdaki karar vermek gerektiği sonuç ve kanaatına varılarak, fazla mesai alacağından Yargıtay ilke kararları gereği takdiren %... genel tatil alacağından takdiren %... hakkaniyet indirimi yapılmış olup, hakkaniyet indirimi nedeni ile davalı vekili yararına vekalet ücreti takdir edilmemiştir. Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle kanuni gerektirici sebeplere ve özellikle delillerin takdirinde bir isabetsizlik görülmemesine göre, yerinde bulunmayan bütün temyiz itirazlarının reddi ile usul ve kanuna uygun olan hükmün onanmasına karar verilmiştir.

(1475 S. K. m. 14)

Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle kanuni gerektirici sebeplere ve özellikle delillerin takdirinde bir isabetsizlik görülmemesine göre, yerinde bulunmayan bütün temyiz itirazlarının reddi ile usul ve kanuna uygun olan hükmün ONANMASINA, aşağıda yazılı temyiz giderinin temyiz edene yükletilmesine, 05/11/2015 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

Davacı işçinin 31.05.2012 tarihinde davalı işyerine verdiği dilekçe ile muvazzaf askerlik vazifesi nedeniyle istifa ettiği ve 4857 sayılı yasanın 120nci maddesi ile halen yürürlükte bulunan 1475 sayılı Yasanın 14/1-3 maddesine dayanarak kıdem tazminatı talep ettiği anlaşılmaktadır.

Davacının istifadan 4 gün sonra 04.06.2012 tarihinde bedelli askerlik başvurusunda bulunduğu ve askerliğini bedelli yaptığı, bir gün dahi silah altına alınmadığı da sabittir.

1475 sayılı Yasanın 14/1-3 maddesiyle tanınan hakkın fiilen askerlik yapmak için mecburen işyerinden ayrılmak zorunda olanlara yönelik olması karşısında askerlik yükümlülüğünü yerine getirmek yerine bedelini ödeyerek bu yükümlülüğünden kurtulan işçi 1475 sayılı Yasanın 14/1-3 maddesinde tanınan haktan yararlanamaz.

Bu itibarla kıdem tazminatı talebinin reddi yerine kabulü doğru olmamıştır. Şeklindeki kanaatim nedeniyle aksi yöndeki sayın çoğunluk görüşüne katılamıyorum.

NOT: KONUNUN ÖNEMİ GEREĞİ YEREL MAHKEME İLAMINI AŞAĞIDA YAYIMLIYORUZ.

ESAS NO: 2012/31
KARAR NO: 2014/151

DAVA: Alacak
DAVA TARİHİ: 26/07/2012
KARAR TARİHİ: 20/03/2014

Mahkememizde görülmekte bulunan Alacak davasının yapılan açık yargılamasının sonunda,

İDDİA: Davacının dava dilekçesinde özetle; müvekkillerinin 25/04/2003 ile 31/05/2012 tarihleri arasında çalıştığı davalı işyerinden askerlik nedeniyle ayrıldığını, davalı ile arasında imzalanan ibraname uyarınca kendisine kıdem tazminatı için davalı aleyhine Üsküdar 1. İcra Müdürlüğü'nün 2012/14117 E. Sayılı dosyasından başlatılmış oldukları davalı tarafından itiraz edildiğini; itirazın haksız olduğunu zira müvekkillerinin muvazzaf askerlik hizmetini ifa maksadıyla işten ayrıldığını, istifasından sonra bedelli askerlikten başkalarından aldığı borçlar ile yararlanabildiğini; kaldı ki geçirdiği hastalık sebebiyle muvazzaf askerlik hizmetini ifa edemeyeceğini, bu sebeple de bedelli askerliğe müracaat zorunda kaldığını, 31/05/2012 tarihli belge ile davalının kıdem tazminatı ödemeyi taahhüt ettiğini; müvekkillerinin haftanın 6 günü yurt içi ve yurt dışı da dahil olmak 08,30-22,00/23,00 arasında davalı işyerinde çalıştığını, ayda en az 2-3 defa hafta tatillerinde de çalıştığını; resmi ve dini bayram günlerinde de çalışma yaptığını belirterek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla kıdem tazminatı, fazla çalışma ve genel tatil ücreti alacakları olmak üzere toplam 10.000,00 TL nin en yüksek mevduat faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmişlerdir.

SAVUNMA: Davalı vekilinin davaya cevap dilekçesinde özetle; davacının esasen 01/07/2006 ile 31/05/2012 tarihleri arasında müvekkilleri nezdinde çalıştığını, davacı ile yapılan 31/05/2012 tarihli protokolün davacının muvazzaf askerlik hizmeti yapacağından bahisle imzalandığını, ancak davacının bedelli askerliğe müracaat ettiğinin öğrenildiğini ve böylece fiilen silahlı altına alınmaması sebebiyle kıdem tazminatına hak kazanmadığını, bu durumun da kendisine 29/06/2012 tarihinde ihtar edilmiş olduğunu; şirket politikası gereği iş yerinde haftalık çalışmanın 45 saati geçmediğini, davacının vermiş olduğu yazılı muvafakatnameler ile de fazla çalışmaları kabul ettiğini, fazla çalışma olduğunda bunun ücretin içinde ve ücrete dahil olarak davacıya ödenmiş olduğunu; davacının tüm milli bayram ve genel tatil çalışmaları karşılığı ücretlerinin ödendiğini savunarak davanın reddine karar verilmesini talep etmişlerdir.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Davacı davalı işveren yanında 23.04.2003 tarihinden 31.05.2012 tarihine kadar çalışmıştır. Davacı askerlik nedeniyle işten ayrılacağını işverene bildirerek askerlik belgesini sunmuştur. İşverence dosya içerisinde bulunan 31.05.2012 tarihli ibraname düzenlenerek davacı tarafından da fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak koşulu ile imzalanmıştır. Ancak davacının bedelli askerlik için başvurusunun işverence öğrenilmesi üzerine davacıya ödeme yapılmamıştır. Taraflar dosyaya delillerini sunmuşlardır. Davacıya ait iş yeri özlük dosyası ve sigorta sicil dosyası tüm belgeler dosya içerisine getirtilmiştir.

Uyuşmazlık; davacının kıdem ve ihbar tazminatına hak kazanıp kazanamayacağı ve askerlik nedeni ile yapılan feshin geçerli olup olmadığı yönündedir.

Davacı 31.05.2012 tarihinde askerlik yapacağını bu nedenle işten ayrılacağını bildirir dilekçesini ve

askerlik sevk belgesini işverene sunmuştur. Bu konuda taraflar arasında uyuşmazlık yoktur.

Davacı iş aktinin feshinden sonra Devlet Hastanesinde ameliyat olmuş ve 6252 sayılı Askerlik Kanununda yapılan değişiklik nedeniyle 04.06.2012 tarihinde Muş askerlik şubesine bedelli askerlik için başvuruda bulunmuştur.

1475 sayılı yasanın halen yürürlükte olan 14. maddesinde evlenme, muvazzaf askerlik, emeklilik gibi nedenlerle işten ayrılanların kıdem tazminatı almaya hak kazanacakları yönündedir. Yasa muvazzaf askerlikten bahsetmektedir. Zira yasada bedelli askerlikle ilgili bir düzenleme yoktur. Bulunan askerlik yasasında yapılan bir değişiklik ile getirilmiştir.

Davacının işten ayrılması sırasında askerlik sevk belgesini işverene sunmuş olması ile bu iradesini ortaya koyduğu, yani davacının muvazzaf askerlik nedeni ile işten ayrıldığı açıktır. Ancak sonradan değişen durum nedeni ile bu haktan faydalanmak istemesi ve işverenin ise kıdem tazminatını ödememek istemesi iyi niyet ve hakkaniyet kuralları ile bağdaşmaz.

Dosya hesap bilirkişisine tevdi edilmiş ve 22.01.2014 tarihli rapor hüküm kurmaya yeterli ve elverişli kabul edilerek dosya içerisindeki tüm belgeler birlikte değerlendirilerek aşağıdaki karar vermek gerektiği sonuç ve kanaatine varılarak, fazla mesai alacağından Yargıtay ilke kararları gereği takdiren %40, genel tatil alacağından takdiren %30 hakkaniyet indirimi yapılmış olup, hakkaniyet indirimi nedeni ile davalı vekili yararına vekalet ücreti takdir edilmemiştir.

HÜKÜM:

1-Davanın Kısmen Kabulüne,

2-1.000 TL kıdem tazminatının fesih tarihinden itibaren en yüksek banka mevduat faizi ile,

3-8.000 TL fazla mesai alacağının dava tarihinden, 9.873,02 TL'lik kısmının ıslah tarihinden itibaren en yüksek banka mevduat faizi ile,

4-908,66 TL genel tatil alacağının dava tarihinden itibaren en yüksek banka mevduat faizi ile davalıdan tahsiline,

3-Kabul edilen miktar üzerinden alınması gerekli 1.351,28 TL harçtan peşin yatırılan harç ve ıslah harcının mahsubu ile bakiye 830,69 TL harcın davalıdan alınarak hazineye irat kaydına,

4-Kabul edilen miktar üzerinden hesap edilen 2.373,80 TL avukatlık ücretinin davalıdan alınarak davacıya verilmesine,

5-Fazla mesai alacağından %40, genel tatil alacağından %30 hakkaniyet indirimi yapılmış olup vekalet ücreti takdir edilmemiştir. Reddedilen miktar üzerinden hesap edilen 500,00 TL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalıya verilmesine,

6-Davacı tarafından yapılan toplam 826,70 TL mahkeme masrafının kabul ve red oranına göre taktiren 687,46 TL lik kısmı ile 148,50 TL peşin, 372,09 TL ıslah ve 21,15 TL başvuru harcının davalıdan alınarak davacıya verilmesine,

7-Davalı tarafından yapılan 24,00 TL mahkeme masrafının kabul ve red oranına göre taktiren 4,04 TL sinin davacıdan alınarak davalıya verilmesine,

8-Davacı ve davalı tarafından yatırılan gider avanslarından artan kısımlarının karar kesinleştiğinde ve istekleri halinde taraflara iadesine,

Dair verilen karar 8 günlük temyiz süresi içerisinde Yargıtay yolu açık olmak üzere davacı ve davalı

vekillerinin yüzüne karşı açıkça okundu, usulen anlatıldı. 20/03/2014 (m)

(KAYNAK: Av. İbrahim KANDAL)